

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

MINDEN JÓ, HA VÉGE VAN

REGÉNY

IRTA:
REJTŐ JENŐ

LITERÁRIA KIADÓVÁLLALAT KFT.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2014
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5406-42-3 (online)
MEK-12517

TARTALOM

**Egy belgát felpofoznak
Jön Morbiczer és kezdődik a prosperity
A főkonzulátus megalakul, de a posta leég
Marathoni gyaloglás 100 méteren
A bélyegkereskedőnek még jobban tetszik a nő
Svéd ulánusok tűnnek fel
Egy expedíció vágatásba kezd, egy másik elindul
Mr. Rockstein nem nevet utoljára
Az expedíció ismét vágat
Minden jó, ha vége van**

Egy belgát felpofoznak

A ceremóniamester megütött egy gongot, amivel a minisztertanács kezdetét jelezte, és őfelsége meglegedetten vakaródzott. A gongot évekkel ezelőtt egy filmrendező ajándékozta az országnak a «Dzsungel rabjai» című dráma felvételei után, ugyancsak ez időtől kezdve volt az országnak tizenöt méter huzalja, két kottaállványa és egy félpár csizmája is. Ünnepestélyes alkalmakkor a király ebben a félpár csizmában szólott a néphez. Talugi szabad királyság volt a Niger felső folyásánál, a Népszövetség felügyelete alatt állott, uralkodóját Tondolosnak hívták, csekély számú lakossága hazudozással és adófizetéssel foglalkozott.

Tondolos bölcs uralkodó volt. Nem származott dinasztiából, alattvalói nem tudták, ki volt az anyja, apját illetően ő maga is csak homályos feltevésekkel rendelkezett és trónjához önbeiktatás útján jutott. Egy napon, talán harminc éve már ennek, Tondolos váratlanul megjelent az őserdő irányából, elég impozánsan öltözve: egy hímzett női hálóingben, fején az angol gyarmati ulánusok csákójával és közölte Ndasával, aki éppen a folyó partján halászott, hogy ő a király. Ndasza erélyesen tiltakozott a légből kapott állítás ellen, mire őfelsége rugdosni kezdte. Az öreg halásznak azóta sérve van és Talugi népe harminc esztendő óta tiszteli Ndasán a király lábanyomát.

Tondolos bölcs uralkodó volt. Tudta jól, hogy országát sivár fekvése megóvjá a bekebelezéstől. A hódítás költséges dolog és ha politikai, vagy gazdasági érdekek nem fűződnek hozzá, minden kis afrikai állam békében élhet. Tondolos uralkodót szerette a nép. Nem mondhatni, hogy szívesen adóztak neki, de őfelségének megvoltak az ő sajátos módszerei, amelyekkel előnyösen befolyásolta a Talugiban sokszor hanyatlásnak induló adómorált. Ha észrevette, hogy kevés szárított arékabelet, gummit és elefántcsontot szolgáltatnak be, akkor felhúzza a fél lovaglőcsizmát, kezébe vette a hivatalos hatalmát jelentő Stamis-Watson gyártmányú vekkert és palavert hívott össze a város gyönyörű főterén. Nem beszélt adóról, nem említett megtorló intézkedéseket, hanem meghatott atyai hangon a következőket közölte:

- Talugi népe! A világ halad, a technika és a közgazdaság fejlődik! Mi sem élhetünk úgy, mint a disznók. A fokozatos fejlődés minden nép alapja. Nekünk civilizáció kell! Alkotmány és himlőoltás! A világ nagy népeinek sorába foglak juttatni benneteket!

Másnap mindenki sietve behozta a hátralékos adóját, úgyhogy őfelsége pontosan eleget tehetett megállapodásának, amelyet a Szenegambiából rendszeresen érkező szállítókkal kötött. Talugi népe ugyanis kimondhatatlanul rettegett a civilizációtól és a fokozatos fejlődéstől, mióta egy részeg francia őrmester bejelentette a faluban, hogy akinek a fültőmirigyei megduzzadnak, annak vérében úgynevezett Trypanosomák élősöködnek, tehát jelentkezzék haláldektalanul a timbuktui svéd missziónál. Ebből az alkalomból a részeg őrmester néhány vidám katonadalt énekelt, később pedig többeket megkardlapozott. A nép azóta hallani sem akar a modern technika haladásáról, a kultúra vívmányairól és egyáltalán közgazdaságról. Őfelsége nem vitte ennyire túlzásba a konzervativizmust, amit nemcsak a jogar szerepét betöltő Stamis-Watson gyártmányú vekker bizonyított, hanem kapcsolata egy szolid gambiai bankházzal, ahonnan szép letétről tanuskodó könyvecskét kapott, melyet M'Shamba el Glausa isten templomába, a tizenhétfülü bálvány ölébe helyezett el és a nép imádta.

Őfelsége még sokkal jobban imádta ezt a könyvet, mint a nép. A könyv újabb és újabb rubrikái jelentették számára az államháztartás egyensúlyának bizonyítékát. Nos, az államháztartás egyensúlya aggasztóan megbillent. Nem tudta az okát. Talán az elefántok vándoroltak el más vidékre, ami e különben nyugodt állatoknak érthetetlen rossz szokása, vagy a gummifák nem voltak már a régiek. Ki csodálkozna ezen? Hiszen rájuk is vonatkozik a természet egy régebben kelt rendelete, mely szerint a fák legkedvezőbb esetben sem nőhetnek az édig. Ugy

látszik, még a kókuszpálmák is ismerték a rendeletet és az élőlények alaptermészetében rejlik, hogy ha becsvágyukat nem elégíthetik ki, elcsüggednek. A fák egy ideig nőnek, fejlődnek, bőséges termést hoznak, azután egyszer csak beleütköznek az alapszabályba, amely elzárja előlük a lehetőségét annak, hogy az égig nőjenek, ettől kedvüket veszítik, koronájuk kezd szomorúan lecsüggedni, termésük elsatnyul, kardleveleik egyre mélyebben lógnak, mintha dacosan azt mondanák: ha nem lehet az égig, akkor inkább vissza a földbe, és mennél lejjebb ereszkednek ezek a kardlevelek, annál kevésbé növekszik a tizenhétfülű isten ölébe helyezett fő állami szentszék lapjain a betét végösszege. Kétségtelen volt, hogy nem az adómorálban van a hiba. Őfelsége legzordabb beszédei is hatástalanok maradtak. Hiába fenyegette népét a civilizáció minden áldásával, mondhatta, hogy iskolát építtet, állami jegybankot létesít, kórházat, dalszínházat és földalatti villamost vezet be; ezeknek mindegy volt. Már fokozatos fejlődéstől sem emelkedett a beszolgáltatott adó. Nem az emberekben volt a hiba, hanem az őserdőben, amelyet a bölcs uralkodó harminc éves fennállása alatt kissé kiszaroltak. E szomorú tényen medítálva ült őfelsége a sátora előtt berendezett kényelmes nagy pocsolójában és pipázott.

Az elmondottakból is láthatjuk, hogy a király külön tapasztalatokkal és ismeretekkel bírt, mint általában az őserdei négerék. Rendkívüli kultúráját természetesen Északafrika civilizáltabb részeiben szerezte meg. Őfelsége ugyanis trónralépése előtt egy adeni hotelben lohndiener volt. Kultúráját azonban titkolta népe előtt és a festői hatás kedvéért szívesen járt a félcsizmában, holott műveltsége legalább egy pár csizmára szólt, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy mint néger lohndiener igen közeli vonatkozásai voltak olykor csizmákkal.

Európai nyelven szólva Tondolos király rájött, hogy birodalmát sürgősen szanálni kell. A királyi palotával szemben elterülő festői szemétdombon nagyhasú kis néger amorettek kergetőztek, sikongva és vedlettszörű, sebhelyes vén kutyák bökdösték orrukkal a moslékot, szimatolva és megint odábbbügetve az éhes állatok szaggyalult türelmetlenségével. A pállott forróságban légyrajok zsongtak mindenfelé és őfelsége elhatározta, hogy összehívja a minisztertanácsot. Ezért ütötte meg a ceremóniamester a gongot és ezért öltötte magára díszegyenruháját is: egy nyakból lefüggő bőrszíjat a hozzávaló Kodak nélkül. Bimba és Lambu, őfelsége két minisztere nyomban abbahagyta az imént fogott halak kiválogatását és uralkodójukhoz siettek. Őfelsége kegyesen böfögött feléjük és helyet kínált meg őket maga mellett a legmagasabb pocsolójában.

- Palavert akarok veletek tartani.

- A kutyáid vagyunk - mondták egyszerre azon meggyőződésnélküli hangon, amely egy régi udvartartás elkoptatott alattvalói stílusát jellemzi.

Azonban mielőtt még megkezdhetnék volna a minisztertanácsot, nagy szenzáció történt. A part egyetlen kikötésre alkalmas helyén fehér ember jelent meg. Csónakját, amelyen lefelé jött a vizen, kihúzta a fövényre és két kis csomagot emelt ki belőle. Körül sok bennszülött guggolt, ki a lábujjait piszkálta, ki faháncsot rágott, de a fehér ember szenzációja szemmel láthatólag nem érdekelte őket. Valami kereskedő lesz.

- Látlak idegen - mondta kegyesen a király, midőn az európai eléje lépett. - Bizonyára ajándékot hoztál nekem.

- Tárgyalni akarok veled, óh király. Gazdaggá és hatalmassá akarlak tenni. Hol tarthatnánk palavert?

A király figyelmesen végignézte az idegent. Köpcös volt, de inkább izmos, mint kövér. Homlokától a bal szájaszéléig hatalmas sebhely rúgította el az arcát. A parafakalap hanyagul a tarkójára volt bökve és látszott a fején, hogy kopasz.

- Gyere a sátramba, ott palaverezhethünk, - mondta a király. - Ez a két alak itt a miniszterem.

Beléptek a sátorba és ezzel új korszak vette kezdetét Talugi nem túlságosan eseménydús történetében.

*

- Tudd meg király, hogy csak egyetlen intésembe kerül és országodba özönlik a pénz. Tudod-e óh Tondolos, hogy mi az a bélyeg?

- Nem - hazudta az uralkodó szemrebbenés nélkül. Olyan bután nézett a jövevényre, hogy az szeretett volna örömeiben felkiáltani. Ez a bamba néger az ő embere!

- Nos hát megmondom neked, hogy mi a bélyeg. Engem Verhagennek hívnak. Ujabban állandóan Gambiában tartózkodom, különben belga vagyok. Érted?

- Értem. Ez a bélyeg.

- Nem. A bélyeg az más.

Verhagen tüzetesen elmagyarázta az uralkodónak, hogy mi a bélyeg. Az uralkodó, aki trónörökös korában állandóan hordta a hotel vendégeinek leveleit a postára, most látszólag ámuló vigyorral hallgatta a fejtegetést, mintha sejtelve sem lenne, hogy miről van szó.

- Tudd meg nagy király, hogy a bélyeggyűjtők törzse megszámlálhatatlan harcosból áll a föld minden részén, a filatelisták nyelven imádkoznak istenükhöz, a Senf világkatalógushoz. Ez a katalógus minden bölcsesség könyve és a bélyegek mindenkor készpénzéértéke van benne feltüntetve. Ha Taluginak bélyege lenne, ezt igen drága áron tartanák nyilván a katalógusban, mert azt hiszem, országod népe nem sok levelet ír.

- Valóban, ez már nekem is feltűnt, - mondta szomorúan öfelseje.

- Ha pedig nem sok levelet ír, akkor a te bélyegeid alig lesznek forgalomban, tehát áruk egyre növekedni fog és ha te sok-sok bélyeget nyomsz és időnként egy-egy sorozatot kivonsz a forgalomból, ezeknek az ára nagyon nagyra fog nőni és a távoli országokból bélyegkereskedők jönnek ide értük. És rövidesen sok-sok pénz özönlik be az országodba és ennek a pénznek a feléért én vállalom az egész ügylet lebonyolítását. Igen nagy külföldi uralkodók tették már meg ezt, amit itt elmondtam és mindig sikerrel dolgoztak.

Az idegen elmagyarázta, hogy mi a bélyeggyűjtés, a bélyegnyomás, elővett kész mintákat és köveket, elmagyarázta a királynak, mennyibe kerül bélyeget nyomtatni, amelyekhez ő már a kész modelleket is elhozta. Elmagyarázta, hogy kell felvételni magát Taluginak a postavilág-szövetségbe, hogyan kerülhetnek be bélyegei a katalógusokba, előkerültek csomagjából a kész klisék, kalkulációk és cégek névsora. A terv egyszerű volt, zseniális és a kivitelig előkészítve. Verhagen örömmel látta, hogy a király egyre hülyébben néz.

- Országodat ez naggyá fejleszti. Lesz postahivatalod és ezzel bekerültél a nemzetközi postaforgalomba. Minden évben megszüntethetsz egy sorozatot, akkor drága áron adhatod el a világ minden részébe.

Öfelseje bambán tünődött. Azután megrázta a fejét.

- Az egészből egy szót sem értettem. De nem baj. Látom, hogy te haladást jelentesz az országnak.

- Bízzál meg engem Talugi postaintézményének felállításával. Én megfelezem veled a hasznot. Komoly vagyont jelent, azt felelősséggel állítom.

- Úgy legyen, ahogy mondod, idegen. Nem értem, de megbízlak. Te vagy az én postaminiszterem. A haszon fele legyen a tiéd.

Ezekután büszkén és örömmel kivezette az idegent a birodalom főterére és a köréje sereglő népnek így szólt:

- Talugi népe! Ez a derék fehér idegen eljött, hogy megvalósítsa nálunk a civilizációt, a postát, a fokozatos haladást, meg ilyeneket. Ismerkedjete meg vele és fogadjátok szeretettel.

...Félóra múlva kis lélekvesztő iramlott sebesen a vizen, köpcös ember ült benne egy szál alsónadrágban, villámgyorsan evezve és az arca felismerhetetlenségig volt pofozva. Az illetőt Verhagennek hívták és röviddel előbb még Talugi postaügyi minisztere volt...

*

...Ujra hárman ültek a sátorban, Tondolos uralkodó és két minisztere.

- Kutyád vagyok uram - mondta Bimba, - de nem értem, amit a szemtelen fehér mondott.

A király megleégedetten vakaródzott.

- Pedig M'Shamba el Glaua füleire mondom neked: a tipp jó.

Őfelsége misztikus történelemelőtti multjából olykor, ha nagy izgalom vett rajta erőt, kicsengett egy diluviálisan rejtélyes szó, amitől környezete megborzongott.

- Az őserdő elhagyta Talugi népét - mondta komoran Tondolos, - de azért van királyotok, hogy közbenjárjon az isteneknél és Talugi népe új forrásaira bukkanjon az életnek.

- Mit akarsz tenni királyunk és parancsolónk, akinél csak Ewa hatalmasabb, aki a halál.

A király lehuntya szemét, mélyet szippantott és csendesén így szólt:

- Elhivatom Morbiczert.

És úgy lőn...

Jön Morbiczer és kezdődik a prosperity

Dr. Morbiczernek számos előnye volt. Gyönyörűen zongorázott, majdnem olyan szépen húzott fogat, értett valamit az állatok betegségéhez és bár rendkívül sokat káromkodott, aránylag nem nagyon verte a bennszülötteket. Súlyára nézve száztizenhat kilogrammot nyomott, ami még ahhoz mérten is sok, ha tekintetbe vesszük természetének kétméteres magasságát. Állandóan izzadt és nagy, finombőrű kezein barna májfoltok voltak. Fiatal orvos korában a Kongo vasútnál dolgozott, akkoriban nem egy orvos szerzett így vagyont. Morbiczer doktor azonban keresetével állandó támogatója lett a leopoldvillei kártyakluboknak. Miután alkoholistá is volt, két évi munka után elveszítette állását és fillér nélkül állt Matadiban. Azután valahogy ottragadt a trópuson. Megszokta és megszerette a bennszülötteket, eltanulta nyelvüket, szokásaikat és hogy, hogyan, vagy tizenöt esztendeje Talugi mellett telepedett le, távolabb a fővárostól egy dombon. Időnként az egyik konzulátustól kapott valami támogatást, de legfőbb létalapja mégis csak az volt, hogy valóságos belső titkos tanácsosként működött Tondolos királynál. Egyedül élt cölöpházában. Egy néger asszony járt oda főzni és egy néger fiú takarítani. Szobájában sok-sok könyv volt, még több cigarettavég, néhány orvosi műszer és egy piano. Így élt doktor Morbiczer. Olvasott, dohányzott, zongorázott és ivott. Íróasztalán papírok és könyvek rendetlen lapályából két állandó fix pont magasodott ki: a sztetoszkóp és a pálinkásüveg. Az üveg szája körül egy dongólégy nyalakodott, hol elrepült, hol megint visszazállt, ügyet sem vetett a kunyhó falán futkározó halálos ellenségeire, a három légyfogó Csi-csok gyíkra.

Estefelé járt. Ezen a napon Morbiczer nem gyújtott világosságot, mert ehhez előbb meg kellett volna foltozni a rongyos moszkítóhálót. Anélkül, hogy a homály zavarta volna ebben, leült a zongorához, felcsapta a kottaállványt, ráhelyezte a pálinkásüveget és kedvenc Bach-kantátéját kezdte játszani. Ekkor jött a hírnök, Bimba, az ország első minisztere, aki ráérő idejében mint hordár is tevékenykedett az udvarnál.

- Látlak Bimba - mondta a doktor, anélkül hogy abbahagyta volna a játékot és anélkül, hogy valóban látta volna Bimbát. Inkább csak sejtette a lépcső alján, inkább csak megérezte az avas kókuszolajnak azt a különlegesen erős szagát, amely a minisztert a többi alattvalótól megkülönböztette.

- A nagy király sürgős palaverre kéret, uram.

- Úgy. Mi lehet az a sürgős palaver?

- Uram! Nekünk posta kell!

- Hm... Reggelig talán még kihúztátok volna nélküle.

- Uram, ez sürgős. Nincs már elég gummi, nincs már elefántcsont és arékadió. Az én királyom palaverre kéret. A nép is azt akarja, hogy ne legyen civilizáció, inkább a posta. Nekünk nem kellenek részeg őrmesterek.

- Az biztos, hogy a postások finomabbak. Jövök.

Sötét este volt és négy bennszülött a vállán Morbiczer doktorral futva igyekezett a király elé. Olyan sürgős volt a posta.

*

„A két hónap előtt forgalomból kivont Talugi négycentestől egy frankosig terjedő sorozat ára ugrásszerűen emelkedett. A „Talugi árvízkárosultak”, a „Bimba kancellár” emlékbélyegek és „Talugi koronázási” bélyegek ára a tavalyihoz képest duplájára szökött. Miután Talugi király-

ság bélyeg- és postaforgalma hatszorta nagyobb, mint az angol dominiumé, a katalógusbizottság elhatározta, hogy külön „Talugi albumot” ad ki a várható fejlődésre nézve Schaubek-rendszerű pótlási lehetőségével a lapoknak. A régebben bevont „Talugi kisdedeiért” sorozat s „Talugi országgyűlés”, valamint „Talugi repülőnap” sorozatok árát most állapították meg magasabb értékben és a jövő hónapban megjelenő egy centestől száz frankosig terjedő „Talugi sportkultusz” bélyegek iránt a forgalomból várható bevonásuk miatt már előre a névértéknél magasabb árat jelöl meg a katalógus.” (Idézet egy filatelista, bélyeggyűjtési szaklapból.)

Ezekután az olvasó nyilván úgy képzei, hogy Talugiban sportpálya, repülőtér, gyermekotthon, parlament, királyi korona és árvíz létesült az elmúlt évben. Az olvasó téved. Talugi pontosan olyan mocskos kis falu, mint volt, a Niger partján bámuló bennszülöttek épp olyan egykedvűen piszkálják lábujjaikat, mint midőn az a bizonyos Verhagen nevű úr megérkezett, mindössze Ndasa, az öreg halász kunyhója változott meg, amennyiben egy táblát erősítettek rá, Morbiczer sajátkezű címfestésével: *Talugi királyi főposta. Levelek, Lettres, Briefe*. Talugiban az uralkodón kívül senki sem kapott és senki sem írt levelet. Az uralkodó levelezése viszont, amelyeken általában bélyegnagykereskedők szerepeltek mint címzettek, élénken fellendítette a tizenhétfülü bálvány ölében pihenő könyv rubrikáit.

A halászt, akit Tondolos összerugdosott, megtanították bélyegezni. Ez különböző visszaélésekre vezetett eleinte, mert hivatalos órák után Ndasa a bélyegző lenyomatával ellátta néhány hivalkodni szerető lakos testét és ezért postai illetéket számított fel. Őfelsége természetesen beszüntette ezt a túrhetetlen állapotot és a „fájdalommentes tetoválásért” járó ajándékokat szintén az államkincstárnak kellett befizetni. Dehát minden nagy fejlődés sok apró akadályt győz le. Első időben például előfordult, hogy az egész forgalom lebonyolítása fennakadt, mert a Timbuktuból hozatott vadonatúj lila bélyegzőpárnát ismeretlen tettes megette, de mondom, apróbb akadályok a kultúra nagymérvű betörését már nem hátráltathatták. A bélyegeket Gambiában nyomták és a költségekre bőséges fedezetet nyújtottak maguk a bélyegek. A nyomás Morbiczer doktor felügyelete alatt történt, aki minden klisé, követ, rajzot a nyomás befejeztével magával vitt újra Talugiba.

Lassanként azonban a bélyeggyűjtés következtében mégis csak változásokon ment át az ország. Néhány európai bélyeggyűjtő karavánt szervezett és ellátogatott Talugiba, aminek következtében a lakosság némi aprópénzhez jutott és így rövidesen megtelepedett a fővárosban minden fejlődés első csalhatatlan jele: egy vegyeskereskedő. Nagy üzletet bonyolított le használt cilinderekben és rozsdás bicikliáttelekben. Árult ezenkívül gyertyát, gépolajat, gummiragasztót és más nyalánkságokat.

Derűs nap volt, enyhe, ötven fokos időjárással.

Őfelsége meglegedetten hevert a gyékényén és Morbiczer doktorral beszélgetett.

- A tizenhét szent fülére mondom, hogy fél éven belül itthagynom a trónt és valami tisztességes dolog után nézek. Addigra sok-sok dollárom lesz, addigra te is eleget loptál már és ha akarsz, társulhatunk. Beszélhetsz, Morbiczer.

- Bölcsességed, Tondolos, mely elhomályosítja a napot az okosság fényével, naggyá tette Talugit.

- Fűtyülök Talugira - mondta őfelsége, egyikével atavisztikusan jelentkező kiszólásainak. – Ez a nép a világ végéig lusta, buta és tisztátalan lesz. Naggyá tettem magam, esetleg téged és alig várom, hogy valahol a civilizált északi városok egyikében egy szép vendéglő fölé kitessem a táblát: „Tondolos és Morbiczer.” Beszélhetsz!

- Olyan vagyok én hozzád képest, mint a pocsolyában élő...

- Hagyjuk ezeket a marhaságokat - mondta unottan a király. - Magunk között vagyunk. Szóval?

- Az a véleményem, hogy ha okosak vagyunk, nem is kell többé dolgoznunk. Minek is dolgoznánk? A munka nem szégyen, de unalmas. Azt hiszem, egy kis befektetéssel és egy jó ötlettel feltehetjük a koronát eddigi működésünkre. Néhány szép bútort kell vásárolnunk, berendezünk velük egy szép épületet...

- Itt?

- Szépen! Marokkóban. Meg kell alapítani a Talugi királyság főkonzulátusát és delegálni kell engem főkonzulnak. Egy előkelő főkonzulátus és egy előkelő főkonzul Afrika fővárosában óriási üzleteket bonyolíthatna le a világ legjobb bélyegkereskedő cégeivel. Egyetlen sorozattal és egyetlen trükkel milliomosok leszünk.

Az orvos elmondta tervét.

Őfelsége a megbeszélés végén nyakába ugrott Morbiczernek és megcsókolta. Afrikában a legritkább esetben fordul elő, hogy néger királyok százhusz kilós férfiakat csókolnak meg, tehát elképzelhetjük, hogy Morbiczer terve remek volt. A Senf világcatalógus elsápadt volna, ha hallja!

A főkonzulátus megalakul, de a posta leég

Talugi főkonzulja akkor lett osztatlanul népszerű Marokkó diplomáciai köreiből, midőn egy jegyzékben közölte Japánnal, hogy Talugi figyelemmel kíséri a távolkeleti eseményeket és barátságos közeledésnek venné Japán részéről, ha a további ellenségeskedés folyamán nem használna a kínaiakkal szemben harci gázokat. Ebben az ügyben doktor Morbiczer fogadta is a japán ügyvivőt és biztosította, hogy Tondolos őfelsége minden japánellenes mozgalmat leszerel Talugiban. Mindamellett fokozottabb óvatosságra intette a mikádót. Az angol, francia és orosz ügyvivők közölték doktor Morbiczerrel, hogy ha együttes fellépésükhöz Talugi is csatlakozik, minden remény megvan arra, hogy a világbékét megővhatják. Doktor Morbiczer csatlakozott.

Így álltak a dolgok 1937 nyarán. Ekkor történt az a váratlan eset, amely a világ bélyeggyűjtőit lázba hozta. A Talugi «centennárium» sorozatot, amelyből, tudja Isten, miért csak a húsz centestől negyven centesig terjedő címletek kerültek forgalomba, őfelsége kivonta a rendes postaforgalomból. Ennek egyik oka az volt, hogy a klisék súlyosan megsérültek és így tanuk jelenlétében megsemmisítették. A teljes sorozatot mindamellett árulták az egész világon, természetesen egyszerű hamisítványokat, nem is rossz szándékkal, csak álmódzó gyűjtők számára, akik bizonyos üres bélyeghelyeket hamisítványokkal szoktak lefedni. Teljes sorozat „centennárium” azonban sehosem volt, tehát az ára ugrásszerűen emelkedett. Őfelsége elhatározta, hogy a raktáron levő anyagból a világ gyűjtői számára néhány sorozatot kiárúsít. Ekkor történt a katasztrófa: egy hatalmas tűzvész elpusztította a főpostát, a teljes bélyegraktár leégett és így a világon, leszámítva a húsz- és hetvencentes sorozatokat, csak egyetlen teljes centennárium-sorozat volt, amelyet őfelsége az íróasztalában tartott a bélyegminták között. A világ bélyeggyűjtőinek szeme Talugi felé tekintett. A centennárium bélyegsorozat egyetlen létező példánya, őfelsége Tondolos király birtokában van. A bélyegek értéke három napon belül ötezer font sterlingre emelkedett, miután azonban őfelsége kijelentette, hogy bélyegeitől semmi áron nem válik meg, a sorozat ára húszezer font sterlingre szökött fel. A világ minden nagy gyűjtője kábelekkal árasztotta el a marokkói Talugi főkonzulátust. Részvénytársaságok alakultak a centennárium-sorozat megvétele céljából, de mindenki beszüntette az alkudozást, midőn Talugi konzulához a következő kábel érkezett Londonból: *„Teljes centennárium-sorozatot 50.000 font sterling készpénzért megveszem, sürgönyválasz, Rockstein London.”* Negyedóra múlva ment a válasz: *„Hosszas rábeszélésre őfelsége eladásra határozta magát. Ajánlat elfogadva. Üdvözlő Morbiczer.”*

Mr. Rockstein hajóra ült. Mr. Rockstein gazdag ember volt, mert jólmenő bélyegkereskedése volt a Bond streeten, de természetesen esze ágában sem volt 50.000 fontot fektetni bélyegekbe. Beavatott helyen úgy tudták, hogy csak megbízást teljesített. Állítólag egészen magas helyről szólították fel a «centennárium» megvásárlásának lebonyolítására, igen szép jutalék fejében és az 50.000 font sterlinget az üzlet céljára letétbe helyezték a Bank of Citynél. Mr. Benjamin Rockstein személyesen ment el e rendkívüli üzletet lebonyolítani. Mindössze harmincöt esztendő volt, de komolyabb, pedánsabb és konzervatívabb sok tiszteletben megőszült kereskedőnél. Aránylag fiatal kora ellenére a legkülönb nemesi vérből származó bankemberek is egyenrangú félként tárgyaltak vele, ha magára öltötte az angol királyi zsakettet.

Elutazása előtt szerződést kötött a Daily Heraldal, mely szerint a Talugi centennárium-sorozat megvételéről, afrikai útjáról kizárólag a Daily Heraldot fogja tudósítani, semmiféle más lapnak interjú nem ad, útjáról senkit nem informál és kötelezi magát az expedíció és a vásárlás minden részletét diszkréten tartani a Herald számára. Mr. Rockstein az üzletet korrektnek tartotta és a megállapodást aláírta.

Délelőtt tízkor érkezett meg Marakesbe és most nyugodtan magára hagyhatjuk, mert villás-reggelije, borotválkozása, fürdése és újságolvasása egyideig tökéletesen elfoglalja a gentlemant. Menjünk inkább jó messze a Gueliznek nevezett európai városrészből, mélyen be az arabok által Medinába. Csillogó porszemek táncolnak az afrikai napfényben, amely árnyéktalanul fedi be a várost. «Fabor! Fabor barakallah u fik!» kiáltják mindenfelé trachomás koldusok, arab jószok, karjukon tekergőző kígyókkal, úgyhogy az a siető fehér ember, aki a Kutubia mecset felé igyekszik, két könyökével alig tud utat törni a Giama el fna torlódó áradatában. Végre eléri azt a hatalmas aszfaltsíkságot, amelynek végében a Kutubia-mecset emelkedik, de ügyet sem vet a csodálatos toronyra, amelyet negyvenezer keresztény rabszolga állítólag tíz nap alatt épített fel Yacub el Mansur parancsára, hanem azt a kis söntést keresi, ahol a „marchée arabe” Afrika minden tájáról összesereglett vásárosai nyüzsgögnék a lacikonyha körül. Mi dolga lehet itt egy európainak, a napnak éppen a szokatlan órájában, midőn fehérbőrű emberek mezítelenül és lihegve hevernek szobájukban a rekkenő melegtől? És ha jobban megnézzük... Nini! Hol is láttuk ezt az ember? Köpcös és kopasz, hatalmas forradással halántékától a szája széléig. No nézd csak! Hiszen ez Verhagen, Taluginak botrányos körülmények között nyugalmazott postaügyi minisztere. M Shamba el Glaua legszentebb dobhártyáira mondom, ő az! Most egy hosszú sovány ember válik ki az arabok közül, szintén fehér, de rendkívül sovány, fehér bricsessz van rajta, apacsing és a nyakában zsinóron revolver csüng le. A rendkívül sovány úr tekintetét némi asztigmatizmus jellemzi. Vagy mondjuk ki őszintén? A sovány úr kancsal volt. A sebhelyes és a kancsal gyorsan körülnéztek azzal a szokványosan ijedt fejmozdulattal, amivel rossz lelkiismeretű emberek többször napjában szeretnék megnyugtatni magukat. Azután még gyorsabb léptekkel egy vályogházba siettek be együtt, ahol egy harmadik úr várt rájuk, gyapjas fekete hajjal és bő burnuszban. Orientális jellegei dacára, gyakorlott szemlélő észrevehette rajta, hogy európai.

- Az angol megjött! - kezdte minden formáság nélkül Verhagen.

- Milyen kísérettel fog utazni? - kérdezte a kancsal.

- Két titkosrendőrrel. Visszafelé a király ad melléje kísérőket. Miután Morbiczer konzul osztozik a zsákmányban és a mi emberünk, ezek a kísérők nem számítanak. Gyerekjáték lesz az egész. Johnson, te összehozod a karavánt, én megszerzem a szükséges írásokat és Paulsen egy percre sem téveszti szem elől az angolt. Morbiczerrel felezünk. Kettéosztjuk a sorozatot, hogy ne tudjuk egymás nélkül eladni. Ti ketten kaptok egyharmadrészt.

- Bőkezű vagy, mondhatom! - mondta Johnson. - Az ember a bőrét viszi vásárra egyharmadnak a feléért.

- Nézd meg a bőröd - mondta megvetően Verhagen, - annyit sem ér.

- Majd én is csináltatok valami kozmetikussal egy olyan forradást magamnak - mormogta Johnson. - Mert így, úgy látszik, azt hiszed, te vagy az erő és a szépség ideálja.

- Amíg a szépségverseny tart, addig magatokra hagylak - mondta Paulsen. - Nem zsürinek jöttem Marokkóba.

- A te számodra Paulsen, Morbiczer konzul majd kieszeli valamit, hogy állandóan a bélyegkereskedő mellett lehess Talugiban. Hívjatok fel a hotelban. Kérjétek doktor Roheimet, itt ezen a néven ismernek. Este tizenegykor megmondok mindent - fejezte be Verhagen az összejövetelt, azután gyorsan kiléptek az ajtón és anélkül, hogy hátranézne, sietett visszafelé.

Pedig, ha hátranéz, talán feltűnik neki egy lovaglórúhába öltözött, parafasisakos hölgy, aki a nyomába szegődött. Ez a hölgy idáig is nyomában volt és a beszélgetés ideje alatt a vályogház oldalának szorítva a fülét, hallgatózott.

A hölgyet Mary Bakernek hívták és ugyanazon a hajón érkezett meg Afrikába, amelyen Mr. Rockstein utazott.

Marathoni gyaloglás 100 méteren

Mr. Rockstein egyáltalában nem törődött a feltűnéssel, amelyet zsakettje, cilinderje és keztyűje méltán idézett elő itt a trópuson és elindult a szállodából. Nem bérelt autót, mert a Talugi kir. konzulátus az előkelő Mammunia szállodától alig száz lépés távolságra volt. Az ötödik lépésénél már érezte, hogy a távolságokat a trópuson egészen más erőbeosztással mérik, mint a mérsékelt égöv alatt. A tizedik lépésnél büszke keménygallérja szép lassan magábaroskadt és sima inge olvadozni kezdett, mint a hó, ha hirtelen langyos napsugár tűz rája. Cilindere alól sűrű cseppek indultak meg és nadrágja csapzottan tapadt a térdéhez. Azért most már ment. Egyenletes léptekkel haladt a konzulátus felé. Mögötte ugyancsak egyenletes léptekkel egy gyapjashajú, hosszú ember lépkedett egy úr társaságában, akinek a szemét enyhe kancsalság jellemezte. És valamennyiüket követte egy körülbelül száz főre tehető tömeg, amely Afrika fennállása óta először csodálhatta meg délután öt és hat óra között azt a sötét jelmezbe öltözött tébolyodott külföldi urat, aki egy kis gömbölyű koporsót egyensúlyozott a fején. Az ötvenedik lépésnél Rockstein úgy érezte, hogy összeroskad. A tömeg hangosan biztatta, néhányan fogadásokat kötöttek, elsodort biciklisták kétségbeesetten csöngettek és ordították: „Balék! Balék!” De a tömeg nem törődött semmivel és egyre nőtt.

Deranzsirt állapota dacára, miután egy pohár frissítőt megivott, Rockstein úr korrekten tárgyalt a követtel. Bizonyos szerződéseket írtak alá és megállapodtak abban, hogy Talugiban a király majd perfektuálja az adásvételt. Mr. Rockstein megnyugodva látta a konzulátus előkelő, modern berendezését. Nem várhatnak rá aggasztóan primitív viszonyok Talugiban, ha ez a kis ország ilyen elsőrangú képviselőt tart fenn Marokkóban. Dr. Morbiczer, ez a megnyerő modorú, korpulens gentleman közben más ügyben is utasított egy tisztviselőt.

- Kérem Hastings, doktor Roheim tanár úr részére sürgősen kiállítandó egy engedély, hogy öttagú kíséretével Talugiban tudományos méréseket végezhet az ország létszámához tartozó majomfajtákon. Hát kérem, Mr. Rockstein, azt hiszem, több formáság nincs hátra.

- Nagyon örülök, hogy megismerhettem excellenciádat - mondta őszintén Mr. Benjamin Rockstein, mert úgy érezte, hogy talpig derék diplomata ez a doktor Morbiczer főkonzul (v. b. t. t., a Talugi csillagos szalagrend nagy keresztjének tulajdonosa a sarlóval és a kutyákkal, postaügyi miniszter és koronaőr.)

Visszafelé már a konzulátus által rendelkezésére bocsátott autón tette meg az utat, általános csalódására a palota előtt türelmesen várakozó tömegnek, amely időközben kétszáz főre szaporodott.

*

A Mammunia hotel hallja egy világrész legfinomabb és legszebb vacsorázóhelye. Marokkó tulajdonképpen egész Afrika fővárosa és a Mammunia Marokkó legelőkelőbb szállodája. Tompa bordó fények, halk jazzmuzsika, kristályedények finom zöreje, félőrült túlzó gazdagok ékszercsodái, nőruha kreátorok selyemábrándjai, a legfinomabb francia illatszerek és a legjobb egyiptomi dohányból keveredő furcsa, kellemes odőr, amihez a brokátfüggönnyel határolt hatalmas terrazon át mozdulatlan pálmakoronák, kaktuszok és oleanderek dekorációja adja meg a hangulatnak azt a csodálatos erőt, amellyel feledhetetlenül megmarad az emberben élete végéig, hacsak egyetlen estén át része volt benne.

Mister Rockstein az ujdonsült trópusi utazó első ámulatában állt a vörös szőnyeggel fedett lépcső utolsó foka felett, de mielőtt tovább haladhatott volna, hogy gondolat nélkül elmerüljön ebbe a kellemes benyomásba, valaki megfogta a karját. Kis, kövér ember állt mellette.

- Mister Rockstein? - kérdezte olyan hangon, mintha kételyei lennének ebben.
- Rockstein Benjámin vagyok, Londonból.
- Coquelin vagyok. Detektív-főfelügyelő. Ön bizonyos bélyegek ügyében érkezett, ugyebár?
- Van ehhez valami köze a rendőrségnek?
- Feltétlenül. Általában a rendőrségnek mindenhez van valami köze. Különösen Afrikában. Bizonyos egyének meg fogják kísérelni, hogy kirabolják önt.
- Magam is számítottam arra, hogy a centennáriumsorozat körüli láрма fel fogja keltetni néhány tisztességtelen ember érdeklődését.
- Egy mai értesülésünk szerint - mondta a kis kövér és elgondolkozva forgatta ujjai között Rockstein egyik kabátgombját, mintha le akarná szakítani. - a legveszélyesebb szélhámosszázadság van az ön nyomában.
- Köszönöm a gondoskodást. Azt hiszem, sikerül majd elkerülnöm a szélhámosokat.
- Csak erre óhajtottam figyelmeztetni. A rendőrség természetesen résen van, de önnek is vigyáznia kell. Legyen óvatos minden új ismerőseivel szemben.

A kis emberke ezután magárahagyta. Rockstein elgondolkozva ült le az egyik asztalhoz. Tangót játszottak és a parketten néhány pár lézengett. Nem volt harcos ember, sem az öklével, sem fegyverrel nem tudott bánni, de nem ismerte a félelmet. Vajon honnan fog közeledni a veszély? Mikor elindult Londonból, már számított rá, hogy meg fogják kísérelni a vagyontérő sorozat elrablását. Dehát arra való az ember esze, hogy vigyázzon magára. Egy hölgy lépett be a főbejáraton, aki ismerősnek tűnt előtte. Persze! A hajón látta. Rockstein a hajóút legnagyobb részét fekve és nyögve töltötte el, távolról sem olyan állapotban, amely hölgyekkel való megismerkedésre alkalmas. A hölgy körül nézett a teremben. Úgy látszik, keres valakit. „Jó lenne megismerni”, gondolta a kereskedő.

Mintegy feleletül, Mary Baker egyenesen mister Rockstein asztalához ment és leült.

- Meg van lepve, ugye, hogy így egyszerűen idetelepszem?
- Tessék?
- Mondom: meg van lepve, hogy úgy egyszerűen ideülök, nem?
- De.

Rövid kínos szünet állt be. Mit akar ez a nő? Nagyon csinos, szép ékszerei vannak és remek estélyi ruhája. Pontosan olyan, mint a regényekben szereplő kalandornők.

- Még a hajón megtudtam, hogy ön Mr. Rockstein, aki Talugiba utazik a híres centennáriumsorozatért. Én Mary Baker vagyok.
- Nevem Rockstein - mondta Benjámin és kissé felemelkedett a székről. – Emlékszem, hogy együtt utaztunk a hajón is.
- Önnek kitűnő memóriája van - mondta őszinte elismeréssel Mary Baker és Benjámin elpirult. Mit akar ez a nő? Mr. Rockstein vallásos családból származott és élénken emlékezett még az ótestamentumban kompromittált Putifárné esetére a jóformán serdületlen Józseffel. Hogy is mondta a detektív-felügyelő? Vigyázzon az új ismeretségekre.
- Miben lehetek szolgálatára, kisasszony?
- Semmiség az egész. Vigyen magával Talugiba.

Mister Rockstein meghökkent. Ez kissé erős volt.

- Sajnos szigorú utasításom van, hogy két államrendőrségi detektiven kívül nem vehetek fel utitársat.

- Kár. Megfelezhettük volna a költséget. Végre is ha mindketten odamegyünk és vissza is jövünk, kár két autót bérelni.

- A különbség oly jelentéktelen.

- Gondolja, hogy közöttem és két államrendőrségi detektív között a különbség olyan jelentéktelen? Na mindegy.

- Ha nem vagyok tolakodó: miért utazik a kisasszony Talugiba?

- Egy bélyegkereskedő megbízásából. A megmaradt készletből olcsón kapható sorozatokat akarja felvásároltatni. Én ugyanis egy nagykereskedő afrikai ügynökségét vállaltam.

- Londoni cég? Azokat mind ismerem.

- Ez új cég. Most alakult. Marivel és Cooks.

A nő úgy hazudott, hogy Benjámint folyton elpirult. Egy Rocksteinnek hazudik bélyegekről! Ez olyasmi, mintha valaki el akarta volna hitetni az öreg Brehmmel, hogy a melegvérű emlősök gerinctelenek és nem szülnek eleveneket. Most már biztos, hogy a hölgy szélhámos. Még pedig átlátszó. Nem is ügyes. Nem is ravasz.

De kedves...

- Külön figyelmeztetem önt Mr. Rockstein, hogy nagyon vigyáznia kell magára, mert szélhámosok fenik önre a fogukat.

A bélyegkereskedő kishijján leesett a székről. Mit akar ez a nő? Ő figyelmezteti szélhámosokra?

- Legyen nyugodt kisasszony. Én minden szélhámoson nyomban átlátok. A figyelmeztetést minden esetre köszönöm.

- Nagyon szívesen. Viszontlátásra mister Rockstein.

A bélyegkereskedő még sokáig nézett abba az irányba, amerre Mary Baker eltávozott.

A bélyegkereskedőnek még jobban tetszik a nő

Doktor Morbiczer már huszonnégy órával előbb útrakelt az autóján, amelyhez ez alkalommal pótkocsi is volt kapcsolva. Előbb kellett odaérnie Talugiba, mint a vásárlónak. Társaságában volt egy göndörhajú, horgas orrú úr is, Paulsen nevű egyén, akivel Morbiczer őexcellenciája ujabban szaporította Talugi köztisztviselőinek számát. Taurirtig a gyönyörűen kiépített új afrikai műút vezet egy magas töltésen a Szahara homokdűnnái között. Itt váratlanul véget ér a bitumen, autó már csak típrőlánccal folytathatná az útját, mert futóhomok következik. Taurirt oázisában éppen ezért gyönyörű garázs volt, ahol az autókat leállították és hatalmas tevepark is találtatott, hogy a további úthoz karavánt lehessen szervezni. Taurirt mozgalmas és jól jövedelmező oázis volt. Doktor Morbiczer is összeállította háromtagú karavánját, a pótkocsi tartalmát teherhordó öszvérekre rakatta és tevéen folytatta útját. Taurirtból elindulva alig néhány órányi ügetés után egy sor homokpad mögött, hat emberből álló karavánt pillantottak meg.

- Ha nem csalódom, az ott doktor Roheim expedíciója! - mondta Morbiczer doktor a vezetőjének. És nem csalódott. Ördöge volt. Valóban doktor Roheim személyesen vezette a társaságot, amint ez a találkozásnál kiderült. A doktor tömzsi ember volt, szája széléig egy sebhely vonult végig és valami külföldi egyetemen majomszakos tanár volt. Legalábbis ő így mondotta. Morbiczer doktor barátságosan üdvözölte, jól ismerte Roheimet, hiszen ő adott engedélyt rá, hogy Talugiban is kutathasson céljainak megfelelő majom után. A két uriember barátságos eszmecserét folytatott, de nem sokáig maradt együtt az expedíció és a követségi karaván, mert Roheimék letáboroztak, míg Morbiczer doktor folytatta az útját.

*

Mister Rockstein hatalmas Maybach-kocsin indult útnak. A hallban két polgáriruhás rendőr várta, akik Talugibe fogják kísélni. A két detektív legnagyobb meglepetésére mister Rockstein egy fantasztikusan magas, valószínűtlenül vöröshajú ember társaságában jelent meg, akivel eddig még nem mutatkozott Marokkóban. A vörös ember szeplős volt és állandóan bután vigyorgott.

- A titkárom, Mr. Brown - mutatta be óriási kísérijét Rockstein a detektíveknek. A titkár közömbösen vigyorgott rájuk, kabátja belső zsebéből egy sonkászsemlét vett elő és beleharapott. Ezután mind a négyen kimentek a Maybach-kocsihoz, amely megindult a városon át és keserves túlköléssel, félórai csigalassú csuszkálással keresztülvergődött a Suq gomolygó embertömkelegén, míg kiértek a városból. Innen indult el szelídvonalú szőlődombok között a Szaharában folytatódó műút. A magas töltés széles fehér sávján szikrázó afrikai napfényben repült az autó és a lehullott nagy szőlőlevelek sokasága bronz- és rótszínű borongással vonta be a lágyvonalú szőlődombokat, amelyek Ain-Sallah előtt belepusztultak a Szahara végtelen homokhullámaiba. Rockstein már megtanulta a trópusi viseletet és ő is abban az egy szál lenge vászonban volt, könnyű parafával a fején, mint a detektívek. Még így is úgy érezte, hogy izzik a teste a harminchatfokos délelőttben. Brown úr nem vett tudomást a melegről, nyugodtan izzadt és nyugodtan evett, később pedig arcára borította a Daily Heraldot és úgy aludt, hogy horkolása elnyomta a motorbúgást.

- Nyugodt ember - jegyezte meg az egyik detektív.

- Sajnos - felelte Rockstein úr, aki nem szerette, ha egy angol gentleman társaságában hangozan alszik.

- Tulajdonképpen hány bélyegből áll ez a sorozat - kérdezte az egyik polgári rendőr.

- Huszonnégyből - adta meg a felvilágosítást Mr. Rockstein. - Tíz belföldi, nyolc külföldi és hat repülőpostacímlet.

- Ön már bizonyára látta fényképen.

- Láttam? Igazán szép hamisítványok vannak forgalomban belőle. Hoztam magammal kuriozitásból egy aránylag tökéletes hamisítványt, amit a londoni Dietke et Co. készített, utánzatokat gyűjtő amatőrök részére. – Kihúzott a zsebéből egy levéltárcához hasonló fehér bélyegtokot és szétnyitotta. Különböző élénkszínű bélyegek voltak sorbanrakva benne és a detektívek szájtátva nézték.

- Mennyit ér ez a sorozat?

- Ez? - Rockstein úr elgondolkozott. - Megérhet 8 pennyt.

- Hm... És az eredeti sokkal szebb?

- Annyira nem szebb, hogy ön meg sem tudná különböztetni ettől.

- Mégis, mi a különbség a valódi és a hamis sorozat között?

- Negyvenkilencezer kilencszázkilencven font, tizenkilenc shilling, négy penny.

És nyugodtan rágyújtott egy cigarettára.

*

A kanyarban feltűnt Ain-Sallah üde pálmacsoportja, amelynek bejáratánál hatalmas benzinkút állt. Várniok kellett, mert egy krémsárga színű kocsit tankolt éppen és ők is benzint akartak felvenni. Mikor a beduin suhanc magasratartva rázogatta a gummicsovét, hogy minden csepp a tartályba menjen, előkerült valahonnan egy bricsessznadrágos, rendkívül szőke nő, homlokára tolt autószemüveggel és fizetett.

- Good bye Mr. Rockstein!

Mary Baker volt. A bélyegkereskedő szertartásosan bólintott.

- Szép kocsit bérelt, kisasszony.

- Sajátom.

Benjámint tűzpiros lett. Tegnap azt hazudta önmagára, hogy a bérautó költségei miatt szeretne együtt utazni.

- Ha nem történik defekt, holnapra Taurirtban lehetünk - csevegett tovább önmagára. - Utazott már tévén Mr. Rockstein?

- Sajnos, a londoni Cityben, különösen ami a bélyegszakmát illeti, ritkán nyílik alkalom ilyesmire - felelte.

- Akkor sok kellemetlen élménye lesz - mondta Mary. - A tévét azért is nevezik a sivatag hajójának, mert olykor tengeri betegséget okoz. És úgy láttam, ön nem jól bírja a tengert.

- No igen... - zavarban volt. Ugratja ez a nő? - Az embernek ilyen kirándulásnál számolnia kell a nehézségekkel, bár nem lehet olyan veszélyes ez az út, ha ön egyedülálló hölgy léteére vállalkozik rá.

- Engem jó lesz, ha megkülönböztet a többi nőtől.

- Megtörtént - mondta szomorúan Benjamin.

...Később, midőn kilencven kilométerrel mentek az országúton és a krémsárga kocsit úgy vágott el hirtelen mellettük, mintha taligába sem venné a hatalmas Maybachot, Mr. Rockstein tisztán hallotta, hogy Mary autójában szól a rádió.

Svéd ulánusok tűnnek fel

Óráról-óra elviselhetetlenebb lett a meleg. A bélyegkereskedő úgy érezte, hogy tüdejét belülről perzseli a forróság és ha becsukta a száját, porszemek csikordultak meg a fogai között. Láthatatlan tűhegyek cirkáltak itt a levegőben milliósámra és lerakódva a szemöldökre, szőkére festették ezt a homlokdísz. Ahogy délebbre értek, a meleg óráról-óra növekedett. A kereskedő végtelenül szomorúnak érezte testi állapotát.

Az alkonyi légáramlás spirálisban szállongó porfüggönyein át vörösen izzott a barátságtalan afrikai nap hanyatló korongja, sugarai haránt özönlöttek a sivatagra, apró árnyékot vetítve a homokhullámok mellé és ettől a Szahara olyan lett, mint egy végtelen sakktábla.

Miután este értek Taurirtba, nem pihentek - csak amíg a vacsora tartott. Ez a hatalmas, mozgalmas oázis a műút végén és a timbuktui karavánút kezdetén fekszik. Azonnal kaptak tevéket és vezetőket, az autót már beállították a garázsba és a felkelő hold már útban találta őket Auraurán felé. A garázsban feltűnt nekik egy porlepte krémsárga kocsi.

Taurirt körül szakariánok, trópusi katonák gyakorlatoztak.

A Marokkóból vezető bitumenfolyam, Taurirt után, minden átmenet nélkül a homoktengerbe torkolt és az utat csak fehér cölöpök jelezték a Szaharán. Mister Rockstein őszintén sajnálta, hogy a londoni Cityben a bélyegkereskedés sohasem kívánja meg, hogy az üzletemberek olykor tevehátra üljenek. Ebben az esetben most kevesebbet szenvedett volna, mert némi gyakorlat elviselhetőbbé teszi a szokatlan dolgokat. Még talán azt az érzést is enyhítené a rutin, amit a teve szőrzetéből az emberi testre emigráló bolhák tömege okoz. De még ennél is kellemetlenebb a bólogató teve hullámló járásával, emelkedő és süllyedő hátával, amitől az utas elhagyott sajkának érzi magát a viharos óceánon és ezerszer megbán minden falatot, amit aznap lenyelt. Közvetlen előttük magányos beduin lépegetett tevéjén, burnuszát szorosan összefogva magán, a rohamosan hűlő éjszaka ellen védekezve. Hátra sem nézett, pedig hallania kellett a karaván közeledését. Mister Rockstein enyhe borzongással nézett körül. A Szahara! Micsoda ember lehet itt előtte a beduin, micsoda félelmetes mithikus idegenfajú trópusi hős, aki ilyen nyugodtan üget éjszaka egyedül ezen a roppant, félelmetes részen a földnek. Mikor ideért gondolatban, a félelmetes, mithikus, idegenfajú trópusi hős visszafordult és így szólt:

- Hallo Mister Rockstein! How are you!

Mary Baker volt! Benjamin görcsösen ragadta meg a teve mindkét púpját. Állandó élmélygése váratlan szédülésekkel párosult és úgy érezte, hogy nyomban lezuhan ebből az ijesztően magas és állandóan viszkető pozíciójából.

- Ön imponál nekem, mister Rockstein. Bármelyik citybeli kollegája már régen hazaszökött volna.

- Meglep, hogy itt látom, kisasszony...

Mr. Rockstein gondolkozott. A nő természetesen tudta, hogy mögötte jön a karaván, ezért nem gondoskodott kíséretéről. Kár, gondolta a kereskedő, hogy ez a nagyszerű nő szélhámos.

És mit gondolt ezalatt a nő? Azt gondolta, hogy kár. Végre egy férfi, aki más, mint a többi. Kellemes arcú, halk modorú és valószínűleg igen finomlelkű, szóval, amilyen végre megfelelne neki, Mary Bakernek. És ez a férfi bizonyára sértő dolgokat gondol róla. És joggal. Milyen egyszerű lenne néha az élet, ha az emberek becsületesen közölnék egymással gondolataikat. De ehelyett mindenféle hülyeségeket beszélnek. Például ilyeneket.

- Ön egyedül megy Talugiba... kedves Mary?

- Azt reméltem, megengedi, hogy kíséretének védelme alá helyezzem magam.

- Nem hiszem, hogy lenne becsületes angol állampolgár, aki ezt a kérést megtagadná egy hölgytől.

Előtűnt a hold. A karaván tagjai dideregve burkolóztak köpenyeikbe, burnuszaikba, a hőmérséklet mínusz alá szállt, úgyhogy a körülöttük kezdődő alfafű-szteppén dérlerakódás csillant meg itt is, ott is.

- Átkozott vidék - mormogta Rockstein. - Egyszer nappal megsül az utas, másszor éjjel megfagy. Az ember nem tudja, mitől óvakodjon jobban: a déltől, vagy az éjféltől.

- Én megmondhatom önnek, mitől óvakodjon legjobban a furcsa klíma alatt.

- Nos?

- Morbiczertől.

Hajnatra Mahrukba értek, úgy átfázva és olyan rekedten, hogy szibériai utasoknak is beillettek volna.

*

Milyen más egy oázis, ha nem vezet rajta műút keresztül! A kis liget gócpontjában három vályogház állt: a csendőrlaktanya, amelyben a kéttagú helyőrség lakott, a posta és a távíró-hivatal, mellette a vendéglő. Ezenkívül három, négy piszkos rongyokból sátorra vert arab duár és egy baromfiól tartoztak a helységhez. Néhány, kenderszívástól elhülyült arab heverészett a fűben és a legyeknek elképzelhetetlen tömege zsongott mindenfelé. Az ivóban a konyha kihűlt olajos ételeinek a szaga összekeveredett a borszeszlámpa illatával. Ez a pihenés egyáltalán nem volt üdítő. Azért mégis itt kellett tölteni a legforróbb nappali órákat. Három függönnyel elválasztott helyiség állt rendelkezésre. Mr. Rocksteinnek úgy rémlett, mintha több éve utazna már minden cél nélkül.

Alkonyatkor folytatták útjukat.

És hajnalban a vezető néhány távoli, elszórt paratölgyre mutatva, így szólt:

- Az már ott Talugi kezdete. Még nem a határ, de azok a fák azt jelentik, hogy a Niger közelébe értünk.

Itt-ott bozótok is feltűntek, a laza port vöröses agyagos talaj váltotta fel és egy dombra érve, megpillantották a távolból Arauan oázist, amely már Tondolos király uralma alá tartozott és a Niger egyik holt ága mentén feküdt. Mielőtt azonban ezt az oázist elérhették volna, néhány sátrat fedeztek fel, kipányvázott tevékkel a háttérben. A lehorgonyzott sivatagi hajók teleszkópszerűen imbolygó fejeikkel szelíden kérőztek. Bizonyos doktor Roheim expedíciója volt ez, azért jöttek ide, hogy afrikai majomfajtákon méréseket végezzenek.

*

Arauan közelében megdöbbentő dolog történt. A szaharai oázisból váratlanul egy szakasz svéd ulánus tört ki rohamléptekben és kezükben kivont dobverőkkel rohantak az érkező karaván felé. A tevék vadul rángatni kezdték zablájukat és rémülten kirugtak. A karaván tagjai döbbenetben néztek sorsuk elé. Az ulánusnak öltözött négerek azonban nem támadtak, hanem felfejlődtek az érkezők előtt és soraikból egy horgasorrú, gyapjashajú úr vált ki, akiről csak nehezen lehetett megállapítani, hogy európai-e, vagy bennszülött. Nagyon elegánsan volt öltözve: dohányszínű hálóköntösbe, amelyhez stílszerűen fekete keménykalapot vett fel. Mélyen meghajolt hadai élén és Rocksteinhez fordulva így szólt:

- Paulsen vagyok, belügyminiszteri titkár. Őfelsége dísztestőrezredének az élén van szerencsém üdvözölni önöket Talugi földjén. Háromszoros hurrá önökre!

Paulsen sajátmaga választotta ki az öltözkét Morbiczer szakszerű útmutatása alapján. A négerek ruháit Marokkóban vásárolta a konzul egy színtársulat csődtömegéből. A színtársulat a Stockholmi Lány című operettbe bukott bele, így kerültek a kékszínű svéd lovasuniformisok Talugi egyszerű népére. Hogy fegyver is legyen náluk, Morbiczer néhány dobverőt is kiosztott közöttük a felvásárolt csődtömegből. A konzul egyenesen azért utazott előre, hogy Talugi némi fényt nyerjen az előkelő idegen látogatása alkalmából. Ezt a király kívánta így és Morbiczer doktor úgy érezte, hogy neve Potemkin mellett fog szerepelni a világtörténelemben.

És másnap délelőtt tizenegy órakor (Talugi-i időszámítás szerint) Rockstein karavánja megérkezett a fővárosba. Őfelsége barátságosan integetett feléjük a Stamis-Watson gyártmányú vekkerrel és lábán ott díszlett az ünnepélyes alkalmakra szóló félcsizma. Üdvözlőbeszéde rövid volt:

- M'Shamba el Glaua óvjon benneteket Talugiban. Én is óvni foglak benneteket, ha ajándékokat hoztatok nekem. Beszélhettek.

Azonban hiába beszéltek volna, mert őfelsége hátatfordított és megindult vissza a falu felé. Az egész népség követte. Az idegenek számára néhány gyönyörűen kitakarított kunyhót bocsájtottak rendelkezésre, de ezek egy pillantást vetve a kunyhók belsejébe, nyomban sátrakat vertek. Minden eddigi kinszenvedés eltörpült Rockstein szemében, miután öt perccel időzött Talugiban. A szemétdombok, a vedlettszörű, csontvázszerű, vak kutyák, a harcosok testén megavasodott kókuszolaj párolgó bűze a forróságban és a Niger felől özönlő szunyograjok elviselhetetlenül fokozták a szenvedését.

Délután a főnök kunyhójában létrejött az adásvétel. Mister Rockstein magával vitt egy aktatáskát, egy nagyítót és egy csekket. A nagyítóval megnézte a király által eléberakott sorozatot és konstataulta, hogy valódi. Azután a belső zsebéből, ahol bélyegutánzatait tartotta a világos tokban, előhúzott egy sötét tokot. A sötét tokba betette a valódi sorozatot és a vagyontérő bélyegeket tokostól együtt az aktatáskába csúsztatta, az aktatáskát lezárta és a csekket átadta őfelségének.

- M'Shamba áldása legyen a papíron - és még hozzátette lehunytt szemmel: - Apropos, hogy áll most a font?

Morbiczer doktor közölte az árfolyamot őfelségével. A király megveregette Mr. Rockstein vállát:

- Az ország vendége vagy egy hétig, jólsituált idegen.

- Minden vágyam teljesülne ezzel - felelte Rockstein, - de sajnos, már reggel vissza kell fordulnom.

- Nos, annyi baj legyen - nyugodott bele a király.

...Este lett. Mr. Brown nyitott szájjal aludt és így tátott ajkainak hatalmas öblébe egy meg gondolatlan dongó repült bele. A roppant fogazat összecsapódott és a dongónak vége lett. A vörös óriás kedvetlenül krárogott és már folytatta volna az alvást, ha nem nehezedik egy kéz a vállára. De egy kéz nehezedett a vállára. Rocksteiné volt.

- Elérkezett a maga ideje, Mr. Brown - mondta suttogva. - Itt az aktatáska. Ebben egy fekete tok van ötvenezer font értékű sorozattal. Maga húsz éve van a Rocksteinek szolgálatában és többször bizonyította be, hogy ennél többet is magára lehet bízni. Most idehallgasson: a kunyhó hátsó lapján kicsúszik. Senkise fogja észrevenni. Leoson a folyón, elköt egy csónakot

és észrevétlenül elszökik. Maga cambridgei vezérevezős volt Brown. De a Nigeren lefelé, negyvennyolc óra múlva még egy kocaevezős is Timbuktuban van. Ott átadja ezt az aktatáskát az angol katonai attasénak és sürgönyöz nekem Mahruk oázisba, hogy minden rendben ment-e. Ott várom az értesítést.

- Mr. Rockstein! Büszkévé tett!

Még sokáig suttoztak. Jóval éjfél után sikerült csak Rocksteinnek a férgek, az atmoszféra és egy szőke nővel kapcsolatos gondolatai miatt elaludni.

És harminc perc múlva Brown úr, a cambridgei aranyidőkre emlékeztető buzgalommal evezett lefelé a Nigeren.

Egy expedíció vágatásba kezd, egy másik elindul

Reggel volt. A bélyegkereskedő tábora szedelőzködött. Felmálházták az öszvéreket, itatták a tevéket, botok puffantak, emberek szitkozódtak, állatok bőgtek. Mary Baker egy kunyhónak dőlt és rúzsozta magát.

- Nos? - kérdezte Mr. Rockstein, - vett valamit a királytól?
- Nem. Meggondoltam magam. Abbahagyom a bélyegkereskedést.
- Azt hiszem, okosan teszi - mondta némi maliciával Mr. Rockstein.

Ezalatt Paulsen nyugtalanul járt össze-vissza a táborban. Hol az a bamba vörös? Hová tűnhetett? Gyanuja nőtt, midőn Rockstein semmiféle elővigyázati intézkedést nem tett a csomagolásnál. Nyugodtan társalog azzal a nővel, aki érthetetlen módon beleüti az orrát ebbe a dologba. Hol az aktatáska? A Niger sebes sodrába bámult. Gyanuja határozottabb formát öltött. Elvegyült a parti bennszülöttek között. Hogy? Ndasa bárkája eltűnt?... Többet nem kérdez. Tevét még úgy nem rugdostak a bordáján két sarokkal és nem verték úgy a fejét revolvercsővel, mint azt a szerencsétlent, amelyiken Paulsen galoppozott egy bizonyos expedíció táborhelyéhez, ahol állítólag majmokat fognak mérni.

*

Ezalatt Rockstein kis karavánja nyugodtan haladt Arauan felé. A karaván elején a bélyegkereskedő üggett Mary Bakerrel élénk társalgásba merülve.

Váratlanul, abból az irányból, amerre tegnap a sátrakat látták, tevék alakok vágattak el mellettük a legőrültebb galoppban, élükön egy köpcös, sebhelyes arcú emberrel. Csak két pillanatig kerültek egymás mellé, de Rocksteinnek a hátgerincén végigfutott a hideg attól a tekintettől, amellyel a sebhelyes üggetés közben ránézett. Azután elnyelte az expedíciót egy hatalmas porfelhő.

Arauanban ismét megpihentek. Mikor Rockstein a tükörbe nézett, megdöbbsent attól, hogy milyen markáns lett az arca. Legalább két kilót fogyott. A közérzete rossz volt és úgy érezte, hogy egy falatot sem lenne képes lenyelni.

- Itt maradunk éjszakára - mondta a két detektívnek.
- Ne tegye - kérlelte a lány. - Erőltesse meg magát, hogy minél hamarabb kiérjünk erről a civilizálatlan vidékről a maga vagyontérő bélyegeivel.

Mr. Rockstein hosszan nézett a lány arcába:

- Mondja, nem tűnt fel önnek, hogy az én vörös titkárom nincs közöttünk?
- Csakugyan! Hová lett? - Egyedül voltak a vendéglő sarkában egy asztalnál.
- Már Marokkóban megmondtam önnek, hogy el voltam készülve bizonyos veszélyekre, tehát kész tervvel jöttem. Az aktatáskát még tegnap éjjel magához vette ez a Brown, aki valamikor vezérevezős volt és elindult a Nigeren lefelé Timbuktuba, ahol biztos kezekbe adja le a táskát. Mahrukba kábelezni fog nekem az eredményről. Miután minden gazember velem foglalkozott, Mr. Brown biztosan kicsúszott a figyelmükből. - A lány arca felragyogott. Úgylátszik a lány mégsem színészkedik. De akkor miért hazudott annyit?
- Gratulálok! Zseniálisan csinálta!... De... ma reggel feltétlenül észrevették azok, akik magát figyelték, hogy Brown eltűnt.
- Tegnap este óta egérutat nyert. Ezekután láthatja, hogy nem sietős az útunk.

Másnap reggel Rockstein nem érezte jobban magát, de azért útrakeltek. Miután a bélyegügy lezárult, mintha valami felengedett volna Benjamin és Mary között.

- Lehet, hogy a láz leveri két napra a lábáról, jó lenne, ha addig Taurirtba érnénk.

- Talán elérjük. De ha beteg leszek - fűzte hozzá féltréfával -, remélem, ápol?

- Remélheti.

Piszkos, lilaszínű alkony fogadta őket Mahrukban, amelyet a harmattan zord, sűrű porfátylai még sivárabbá tettek. Mr. Rocksteinnek le kellett feküdni. Egy napja már csak chinint evett. Bágyadt volt és fájt a feje. A kis fogadó férges, piszkos fülkéjében csináltak fekhelyet a számára és függönnyel elválasztott szomszédságba került Mary. A harmadik férőhely a két detektív számára volt fenntartva, de ezek lementek az ivóba kártyázni. Mary egészséges volt, de izgatott, Rockstein beteg volt és nyugodt.

- Ha szerencsésen Timbuktuba ért Brown, már itt lehetne a sürgönye - mondta idegesen Mary.

- Én nem aggódom - nyugtatta meg Rockstein.

Ebben a percben kopogtak. Beduin suhanc lépett be:

- Sürgöny Mr. Rocksteinnek.

- Na látja - szólt a beteg. Miután a küldönc kiment, átadta a sürgönyt Marynek:

- Legyen szíves, vigye az ablakhoz és olvassa el. - Már sötét volt a szobában. Mary az ablakhoz sietett, reszkető kézzel feltépte a sürgönyt és hangosan olvasta. Ez állt benne: *„Timbuktu előtt megtámadtak, aktatáskát elrabolták, vezetőjük sebhelyes arcú ember, szerencsésen megérkeztem: Brown.”*

Finom zörrenéssel esett a sürgöny a földre. A lány rémülten meredt Rocksteinre. Megdöbbenve látta, hogy ez nyugodtan babrál egy chinin-kapszulával, lenyeli, vizet iszik rá és azt mondja: Brrr... Szent Isten! Ez megörült! - gondolta.

- Mr. Rockstein! Nem érti?! Az aktatáskát elrabolták!

- Vége. Mit csináljak?

- Azonnal lemegyek és szólok a detektíveknek... Sürgönyzünk...

- Ne menjen, kérem, sehoval. Fenntartom magamnak a jogot, hogy ügyeimben magam intézkedjem. Ha jónak látom.

- Dehát minden perc távolabbra viszi őket a bélyegekkal...

- Jöjjön közelebb és üljön le, kérem. Szeretném, ha bízhatnék magában Mary. Beszélgessünk.

- Ön most beszélgetni akar? Közben, Isten tudja, hol van az ötvenezer font sterlinget érő sorozat?

- Az említett sorozat itt van - mondta és kihúzta zsebéből a fekete tokot és szétnyitotta. - Csak nem képzeli, hogy azt kiadom a kezemből? Jól tudtam, hogy ha Brown eltűnik az aktatáskával, minden gazember utána ered és akkor én így a kabátom zsebében nyugodtan vihetem az igazi sorozatot. Az aktatáskában egy világos tok volt a hamisítvánnyal. - Mary nevetni kezdett és nevetett, nevetett, úgy, hogy a könnyei potyogtak belé, úgyhogy észre sem vette, mit csinál ezalatt Rockstein. Rockstein ezalatt megcsókolta a lány alsókarját.

- De most azután igazán sietnünk kell, hogy elérjük Marokkót, legalább is Taurirtot - mondta Mary.

- Legyen nyugodt - felelte Rockstein - két napnál előbb nem lehetnek itt és mi holnap reggel megyünk tovább.

A sors nem így akarta.

Mr. Rockstein nem nevet utoljára

Reggel minden bejelentés nélkül magas vendég érkezett, a sivatag korlátlan ura és parancsolója: a láz. Szó sem lehetett arról, hogy tevére üljön a bélyegkereskedő. Önkívületben feküdt, mozdulatlanul, összeráncolt homlokkal, csukott szemmel. Ez a lázroham eltarthat egy napig, de eltarthat két hétig is. Múltak az órák. A lány kétségbeesetten ült Benjamin ágya mellett és gondolkozott. Akik bélyegrablással foglalkoznak, azok bizonyára értenek is hozzá. Ha értenek hozzá, akkor hamar rájönnek, hogy hamis bélyegeket loptak. Valószínű, hogy ebbe nem fognak belenyugodni és utánuk erednek. Lehet, hogy holnapra ideérnek. Az oázisban csak a két detektívre lehet számítani. A bennszülött kísérőktől megölhetik őket. Reggel, ha eszméletlenül is, felteszik egy tevére Rocksteint. Tovább nem szabad várni.

Idáig ért gondolataiban, mikor kopogtak az ajtón. Beduin küldönc lépett be és csomagot adott át Marynek, amelyhez levél volt mellékelve. A csomagból aktatáska hullott ki, az aktatáskából egy világosszürke tok, hamis bélyegekkal.

A levélben ez állt: *„Jó tréfa volt. De most kérjük a valódi sorozatot, vagy érte jöjjünk?”*

Dermedten ült. Repülőgépen jöttek?

Nem találta el. Pedig egyszerű volt az eset. Timbuktu felől a kedvező terepviszonyok szerint kanyargó karavánutat átlóvonalban egy ösvény szelte, amit a bennszülöttek és rablók használtak, mert a hatalmas schotton vezetett keresztül és jól kellett ismerni a sós ingoványt annak, aki itt vágott át. Még így sem érhatték volna a rablók utol Rocksteint, ha nem pihen Arauanban és itt, Mahrukban is egy teljes napot. Mary az ablakhoz lépett. Sebhelyes arcú, tömzsi ember állt szemben és mereven, ridegen nézett rá. Mary tudta, hogy a kezükben vannak. Legokosabb lenne egyszerűen átadni nekik a bélyegeket. Úgy látszik, ők is szeretnék elkerülni a lövöldözést, ezért küldték az ultimátumot. Némi humorérzéssel, viszontbosszantásul, felszerelve a hamisítvánnyal. Igazuk van. Itt nem zavarhatják meg őket. Ráérnek tréfálni. Ráérnek a támadással várni estig. De ha kedvük van, ráérnek holnapig is.

- Ráérünk akár holnapig is - mondta Verhagen a társának. - Ha valamelyikük megpróbálja elhagyni a házat, leütjük. És miért ne menjen símán a dolog. Nem szeretnék újabb emberéleteket a számlámon. Remélem, van annyi eszük, hogy nem provokálnak. Az estét mindenestre megvárjuk. Az az egy óra már nem számít. Ha addig nem jön meg az eszük, rajtuk-ütünk. Az emberek a ház körül tartásuk nyitva a szemüket.

Az oázis nem vett semmit észre a marcona új jövevények szándékából. Arab suhanc öszvértaligán zöltséget hozott a vendéglősnek, a vendéglős éppen egy hordót gurított át az úton a posta felé és két kisgyerek kergetőzött a banditák körül. Egy teljes óráig vártak. Mikor besötétedett, minden oldalról behatoltak a házba. A két detektív még mindig kártyázott. Épp olyan ártatlan, jóhiszemű lények voltak, mint a kergetődző gyermekek. Az egyik bemondott, a másik kontrázott, de a játékot egy időre megakasztotta az a körülmény, hogy néhány irtózatosszerű csapás zúdult a fejükre, amitől eszméletlenül zuhantak az asztal alá. Johnson három banditával az ivóban maradt és revolverrel tartották sakkban az ottlevőket. Verhagen és Paulsen lövésre kész pisztollyal behatoltak a fülkébe. Az eszméletlen bélyegkereskedő ott feküdt az ágyon. A nyitott aktatáska és a szürke tok a hamis sorozattal a földön hevert úgy, ahogy Mary leejtette. Kikutatták az eszméletlen embert, a ruhákat, a málhákat, a másik fülkét, de a fekete toknak nyoma veszett. Paulsen gyapjas haját tépte dühében, Verhagen káromkodott.

- Te! Hová tűnt a nő?! - kérdezte hirtelen a nagyorrú. Egy pillanatig összenéztek.

- Mikor körülfogtuk az épületet, itt állt az ablaknál!

Le az ivóba! Nem is kellett sokáig vallatni a kocsmárost. Ő nem tudta, miről van szó, csak annyit tudott, hogy a hölgy ötven frankot adott neki, hogy gurítsa át hordóba zárva az úton. Ennek egy órája lehet. Ő átgurította. Ötven frankért neki ez nem munka. Verhagen üvöltött! Ez a nő egyszerűen megvárta a kedvező pillanatot és kivette szájukból a megsült pecsenyét. Utána!

...Másnap reggel Rockstein magához tért lázrohamából. Első tekintetével Maryt kereste. Azután a zsebébe nyúlt, ahol a fekete tokot őrizte. Ernyedten hullott le a keze és üres szemekkel bámult maga elé. Kirabolták. És e pillanatban talán legkevésbé az fájt neki, hogy minden fáradsága, szenvedése és igyekeve hiába volt. Mondom, ennek az ostoba embernek most legkevésbé ez fájt, amit legjobban az bizonyít, hogy döbbenet és nagyon szomorúan ezt suttogetta: Mary...

Azután megjelent a szobájában a két bekötött fejű, megnyúltarcú ember, a detektívek. Ezek közben kinyomoztak mindent. „Rekonstruálták a bűntényt.” És mikor a beteg csodálkozó pillantása a földön heverő aktatáskára és a szürke tokra hullott, elmagyarázták a beduin szolga vallomása alapján, hogy ezt egy sebhelyes arcú úr küldte vissza és Mary Baker hordóban távozott, banditák rohanták meg a házat. A bölcs detektívek szerint a nő valószínűleg a cinkosa volt a banditáknak és kijátszotta őket, de az is lehet, hogy a saját szakállára dolgozott, vagy más bandákhoz tartozó bűntársai lehettek a közelben... Rockstein már régen nem figyelt oda. A detektív felvette az aktatáskát és a szürke tokot nyolcpennys értékével átnyújtotta Rocksteinnek, aki lassan öltözködött. Nem érdekelte a bélyeg. Úgy érezte magát, mint akit nagyobb kár ért, mint 50.000 font sterling.

Az expedíció ismét vágat

A marokkói rendőrség zavartan bámult két különböző sürgönyre. Az egyik így szólt: „*Állítólagos Mary Baker, körülbelül százhatvanöt centiméter magas, hozzávetőleg szőke, feltételezhetően krémszínű autóval, előreláthatólag Taurirt felől útban az elrablott Talugi centennárium-sorozattal, ötvenezer font sterling értékben feltartóztatandó és őrizetbe veendő.*” A másik sürgöny így szólt: „*Verhagen, sebhelyes arcú, tömzsi, többszörösen büntetett, körözés alatt álló egyén társaival, drappszerű Bugattin, az elrabolt centennárium-sorozattal marokkói országúton menekülésben. Csak leggyorsabb intézkedés kecsegtethet sikerrel.*” Egyik sürgöny alatt sem szerepelt feladó. Coquelin főfelügyelő először megvakarta a fejét, azután savanyú diadallal mondta:

- Pedig én figyelmeztettem azt az angolt. Szép napunk lenne, ha Verhagent elfognánk. De ki az a krémszínű nő? Azonnal intézkedjék, hogy a riadókészültség végigszaladjon Taurirtig és ha lehet, mind a két körözvényt foganatosítsa... Sokáig töprengett. Sajnos, ha a gazembereknek jó az autójuk, visszafelé egerútjuk van. A sivatagba nem mehetünk utánuk.

- Látja, mindig mondom, hogy Ain-Sallahnál vagy Taurirtban nagyobb rendőrlegénységet kellene készenlétben tartani - felelte Pickard kapitány.

- Hopp! Beszélek Gravessel!

Coquelin elrohant és beszélt Gravessel.

*

A hajnali nap első hűvös sugárszirmait bontogatta, amikor egy portól belepett lihegő, rekedt nő rohant be a taurirti garázsba. A garázs előtt agyonhajszolt teve ereszkedett félholtan reszkető csülkeire.

- A kocsim... - kiáltotta a nő rekedt, sipoló hangon a garázmesternek, miközben ledobta magáról a burnuszt. - Vezesse a kocsit a benzinkúthoz, szivattyúzza tele a tartályt és várjon. Öt perc múlva jövök. - A garázmester végre felismerte a krémsárga kocsit tulajdonosnőjét. No ennek szép útja lehetett!! - Nem tudja - folytatta Mary -, melyik dr. Roheim és társainak kocsija?

- Dehogyan nem! Itt áll ni, ez a drapp Bugatti, a legnagyobb kocsit, ami az idén a kezem alá került. - Közben kiengedte a féket és lassan gurítani kezdte Mary kocsiját. A nő átrohant a szemközti épületbe. Az amúgy is gyéren lakott oázisban még senki sem volt talpon, csak a postamester. Öt perc sem telt bele és már a kormányánál ült. Azután nekifutott a kocsinak! A lány gondolkodás nélkül fokozta a sebességet. Hiszen mikor tevéjén beért Taurirtba, távoli dűnák mögül már feltűntek az üldözői. Ain-Sallah előtt nem remélhet segítséget. Esetleg ott sem. Két-három csendőrt nem védelmezheti meg... Száztíz kilométerrel siklott a teljes napsütésben vakító fehér országúton. Körülötte a hullámozó, sárga Szahara. Gyomra émelygett, halántékain belülről dörömbölt a vér és még csak fokozni... fokozni próbálta a sebességet, amúgy is végkimerült állapotában, halálraszántan és kétségbeesetten. Vászoruhájának zsebében a fekete bélyegtok mellett ott volt a revolvere is. Vajjon lesz-e ereje hozzá elsütni egy ember felé?... A fordulóban megbillent a kocsi és úgy kifarolt, hogy kis híján nekivágódott a műút korlátjának, de szerencséje volt...

A taurirti garázból hat ember gurította ki a Bugattit, megköszönve a garázmester felvilágosítását a szőke hölgyet illetőleg. Azután megkezdődött az üldözés. Pontosan húsz perc múlva felharsant a Bugatti utasainak diadalordítása: Távolban feltűnt az üldözött kocsi. Az autó csak gép, nem képes csodákra. Egy két és félliteres sportkocsi nem tarthatja sokáig a távolságot

egy ötliteres Bugatti előtt. A hatalmas héjja egyre közelebb keringett a rémülten menekülő krémsárga kis veréb mögött és már látszott, hogy körülbelül hol fog lecsapni rá. Mary kétszáz méterrel a Bugatti előtt megadta magát. Fékezett és zsebredugott kézzel kiállt az országút közepére. A Bugatti megállt mellette és hat ember nézett rá szótlanul. Mary vállat vont, lebiggyesztette a száját, elővette zsebéből a fekete tokot és átnyújtotta Verhagennek. Ez egy pillantást vetett tartalmára, zsebrevágta és győzelmesen kiszállt a kocsiból.

- Megkímélhette volna magát és bennünket a fáradtságtól - mondta vigyorogva. – Elismerem, hogy ügyes munka volt. Ha akarja, ezentúl együtt dolgozhatunk.

- Semmi kedvem magával együtt dolgozni. Gazember!

- Csak ne jártassa a száját, fiam, mert megjárja! - mondta Verhagen inkább fölényesen, mint dühösen. – Azt nem fogja csodálni, úgyé, ha megakadályozzuk abban, hogy kopókat csődítsen a nyomunkba. - Odament a sárga kocsi hűtőjéhez, néhány gyakorlott mozdulattal kicsavarta az olajcsapot, leeresztette a vizet is, azután gúnyos vigyorral szalutált. - Szerencséje, hogy nem vagyok bosszúálló. Kellemes tünődést.

A Bugatti egyetlen szökkenéssel folytatta az útját. Mary leült a kocsija sárhányójára, rágyújtott egy cigarettára és a bandita tanácsa szerint igyekezett kellemesen tünődni. Később arra jött egy kis csukott Citroen a kormányzóság egyik tisztjével és ez készséggel befogadta kocsijába Maryt, aki Marokkóba akart jutni, ahol majd afelől is intézkedik, hogy bevontassák szerencsétlenül járt kocsiját.

A Bugatti pedig rohant. Ain-Sallahnál leállítják a kocsit és a szőlőhegyeken át gyönyörűen bejutnak Marokkóba, ahol könnyen elbújnak. De még Ain-Sallah előtt hatalmas fekete kocsi közelgett örületes tempóban és fertelmes szirénázással. A rendőrség! A Bugatti sofőrje bravúrosan fordult meg és már száguldottak vissza Taurirt irányába. Nincs semmi baj! A nagy gép gyors ugyan, de nem éri el őket. Százhuszonöt kilométerrel suhantak az üldözők elől... Előkerültek a revolverek is. Ha Taurirtnál a khenifrai úthoz érnek, akkor a világ összes rendőre sem fogja el őket. De mi ez?! A fordulónál artikulátlan sikollyal úgy fékezett a kocsi, hogy a bennülők egymásradóltek. Egy osztag szaharián katona tartotta megszállva az utat és az út mentén mindenfelé csak úgy hemzsegett a katonaság. Mi ez? A dolog úgy fest, mintha őrájuk várnának, mert fegyveresek tömege fogja körül azonnal az autót, revolvercsövek táncolnak az arcuk előtt, a sofőrt már kötözik is, Verhagen valamit mondani akar, de akkora pofont kap, hogy elszédül és közvetlenül mögöttük sikolt már a sziréna. Az irtózatos kavarodásban alig tud továbbjutni a kis Citroen. Még kész szerencse, hogy néhányan felismerik benne a kormányzóság tisztjét és sietve utat csinálnak...

Minden jó, ha vége van

Mr. Rockstein elsősorban a Mammunia-szállóba sietett és rendbehozta magát. Ő is tudta már az örömhírt, a bélyegek a rendőrségen vannak, mégsem dalolt, nem is mosolygott, sőt inkább szomorúnak látszott. Öltözködés közben igyekezett megmagyarázni magának a dolgot. Mikor a banditák jöttek, a bélyegek már nem voltak ott. Mary elmenekült velük. Most elfogják a banditákat és náluk van a sorozat. Mi lett Maryvel? Cinkosa Verhagennek, vagy őt is kirabolták, esetleg megölték?

Morbiczer dr. eltűnt.

- Gratulálhat uram! - kiáltott Coquelin büszkén, miközben Rockstein belépett hivatali szobájába. - A rablott kincs előbb került a kapitányságra, mint ön. Mellesleg hálásak vagyunk a bélyegügynek, mert kezünkre juttatta Verhagent a bandájával.

Pickard kapitány az ablaknál állt és kinézett.

- És mi történt a bizonyos hölgygel?

- Az autóját a rendőrség bevontatta és tisztázott mindent. A hölgy elrabolta a bélyeget és menekülés közben Verhagenék karmaiban került. Miután ottmaradt kifosztva, megszökött. Reméljük, horogra kerül. És Morbiczer konzult is megkeressük még. A kivételes esetre való tekintettel minden formalitás mellőzésével kiszolgáltadjuk önnek a bélyegeket.

- Köszönöm - mondta Rockstein és átvette a fekete tokot. Szétnyitotta és szomorúan nézte a bélyegeket. Azután közelebbről nézte őket. Majd az ablakhoz ment, megdörzsölte a szemét és újra nézte.

- Valóban megér ez a sorozat ötvenezer fontot? - kérdezte Pickard.

- Nyolc pennyjével szállítom önnek - felelte Rockstein és letette a főfelügyelő asztalára a bélyegeket. - Ez a sorozat ugyanis Londonban készült a Dietke et Co.-nál. Hamis.

- Ho... hogy? - kérdezte Coquelin és elfehéredett. - Az nem lehet!

- Nyugodjon bele, kérem. A sorozat olyan hamis, mint egy menyecske. Ehhez én értek valamit.

A detektív kétségbeesetten dörzsölte a homlokát:

- Várjon uram... Ön azt mondta, hogy a fekete tokban volt az igazi és a szürkében a hamis. Nem?

- Így volt.

- Most a fekete tokban van a hamis, ezek szerint... Hol van, uram, a szürke tok?

Most Rockstein fehéredett el és leült. Gyorsan elővette a sokszor lebecsült szürkét.

Nem kellett sokáig vizsgálódnia. Nézte, nézte, azután valami furcsa boldog mosoly jelent meg az ajkán. Végül kihúzta magát és szigorúan így szólt:

- Miután ez a sorozat kétségtelenül a valódi Talugi-centennárium huszonnégy darabja, felszólítom önöket, hogy mindazt vonják vissza, amit az elmúlt huszonnégy órában Mary Baker kisasszonyról gondoltak.

- Uram! - adta meg Mr. Coquelin a választ - Afrikában a rendőrség nem von vissza és nem gondolkozik. Ha ön idealizálni óhajtja a hölgyet, elsősorban mondja meg, hol található?

- A rendőrségen - mondta Pickard, aki még mindig az ablaknál állt. - Most lépett be a kapun.

Néhány perc múlva a főfelügyelő szobájában minden megoldódott. Mary Baker nyolc órán át aludt egyfolytában, átöltözött és a fodrásztól egyenesen a rendőrségre sietett. Coquelin ugyan még nem függesztette fel minden gyanakvását, de azért készséggel adott tüzet Marynek, midőn ez elővett egy cigarettát.

- ...Mikor láttam, hogy nincs mentség - kezdte a leány - és a banditák napszállta után feltétlenül megrohamozzák a házat, ha nem szolgáltatjuk ki a bélyeget, gyorsan cselekedni kellett. A valódi bélyegeket elhelyeztem a szürke tokban és a fekete tokot a hamisítvánnyal magamhoz véve, megvesztegettem a vendéglőst, hogy egy üres hordóban gurítson ki a szemközi pálmák közé. Tudtam, hogy ha a banditák beleharapnak a cselbe, engem fognak üldözni, valószínűleg el is csípnek. Mr. Rockstein, ha magához tér, felismeri majd a valódi sorozatot és biztonságba helyezi magát. Ebben tévedtem. De nemcsak ön szokott tévedni, Mr. Rockstein és nemcsak emberekben lehet tévedni, hanem olykor bélyegekben is. Szerencsésen elértem Taurirtot és amíg előkészítették a kocsimat, sürgönyöztem a marokkói rendőrségnek.

- Ön volt az! - kiáltott Coquelin. - De mondja Vermier, maga miért nem szignálta a sürgönyt, amelyben őnagyságát körözte? - kérdezte a jelenlévő két bekötözöttfejű detektívek közül az egyiket.

- Ezt majd később beszéljük meg - vetette közbe Mary. - A banditákat, akik engem bűnözőnek tartottak, tehát nem hihatték, hogy a rendőrséget hívom segítségül, igyekeztem léprecsalni és mennél közelebb hozni Marokkóhoz. Szerencsésen minden úgy sikerült, ahogy gondoltam.

- Mert beszéltem Gravessel - szólt közben Coquelin. - Graves őrnagy rádió útján utasította a Taurirt környékén gyakorlatozó szahariánokat, hogy kapják hátba a drappszínű Bugattit a banditákkal. Azt hiszem, ezek után nincs más hátra, mint hogy gratuláljak önnek, Mr. Rockstein.

- A hamis sorozatot - mondta a kereskedő - fogadják el tőlem emlékebe.

- Ezek szerint - mondta Coquelin - a hamis centennárium-sorozatból emlékbélyeg lett.

*

A hotelhallban ujságírók rohamozták meg a visszatérő Rocksteint és Mary Bakert.

- Bocsássanak meg uraim - mondta pedánsan Benjamin - én sajnos minden mondanivalómat kizárólagossággal adtam el a Daily Heraldnak.

- De Mr. Rockstein! - szólt közbe a Daily Herald riportere, - ez a kizárólagosság már egy fillért sem ér a mi lapunkban, hiszen a Times kezdettől fogva folytatásos cikkeket közölt mindazt, ami önnel és a sorozattal megtörtént. - Mr. Rockstein néhányszor megrázta a fejét, mint akinek agyában összezavarodik minden és szeretné újra helyrezökkenteni a gondolatait.

- Mit beszél ön? Én ujságírónak nem nyilatkoztam... - Megakadt Maryn a szeme és nem tudta folytatni.

- Mr. Rockstein... Én a Times tudósítója vagyok - mondta zavartan a leány. - Félttem, hogy ha ezt közlöm önnel, nem tűr meg a környezetében, mert kizárólagosságra kötelezte magát a Heraldnál. Viszont lapom ragaszkodott a helyszíni tudósításhoz... És ugyebár...

Mr. Rockstein erre egy igen meglepő kijelentést tett a sajtó képviselői előtt.

- Uraim, én egy északamerikai ősbölny vagyok!

A körülállók nem ellenkeztek vele.

*

Ha az ember átkelt már egyszer Londonból Afrikába hajón és hosszabb időt teveháton töltött el, akkor már elég tűrhetően bírja a tengeri utakat. Visszafelé Mr. Rockstein nem lett tengeribeteg, sőt kitűnően érezte magát, amiben a teveháton eltöltött időkön kívül a társaságában levő hölgynek is volt némi része. Mondanom sem kell, hogy a hölgy Mary Bakerrel volt azonos. Újra meg újra átbeszélték kalandjukat.

- Mikor megérkeztem Marokkóba, véletlenül rájöttem, hogy ez a Verhagen követi magát. Én viszont követtem őt és értesítettem a rendőrséget. Sajnos, kisiklott a gazember. Vallja be, hogy szélhámosnőnek tartott.

- Bevallom. Maga viszont vallja be, hogy ostobának tartott.

- Bevallom - felelte töredelmesen Mary. - A napfény sárga mozaikokban csillogott a tenger vizén és nagy, fehér madarak röpködtek alacsonyan a hajó körül. Nézték a vizet, a madarakat és közben összeért a válluk. De ahelyett, hogy valamelyikük azt mondta volna: „Pardon”, még közelebb álltak egymáshoz.

- Én tulajdonképpen elrontottam a maga üzletét a Daily Heraldal. Szívesen kárpótolnám ezért.

- Megmentett ötvenezer font sterlinget számomra.

- Mégis szívesen kárpótolnám.

És mire a hajó az angol partok közelébe jutott, megállapodtak a kárpótlásban. Ami a fejlemények után előrelátható volt: elvben eljegyezték egymást. A népes hajón gyakorlatban ez nehézségeket okozott volna.

Karongfogva álltak a korlátnál, boldogan és izgatottan, hogy ennyi kaland után, íme, megérkeznek.

- Alapjában véve - mondta Rockstein -, semmi panaszom sincs a történetek ellen.

- Minden jó, ha vége van, - felelte Mary.

...A kikötő fagátjának dőlve egy roppant vöröshajú úr állt és nézte a közelgő hajót. Azután némi meghatottsággal előhúzott a belső zsebéből egy sonkászsemlét és beleharapott...

Lehorgonyoztak...

VÉGE.